

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 2. prosince 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz**SVATÝ MIKULÁŠ SE UMĚL TELEPORTOVAT I ROZČÍLIT – MÉNĚ ZNÁMÉ
MÝTY ZE STARÝCH RUKOPISŮ**

Postavu Mikuláše známe jako vousatého muže, doprovází ho anděl a čert a rozdává dárky. Původně to prý měly být pytle zlaťáků schované za oknem dívek, aby je otec neprodal do nevěstince. Historek a legend o Mikulášovi je ale mnohem více. Podle některých kromě umění uzdravování ovládal teleportaci a navíc byl „záračný“ už od dětství, říká Vladislav Knoll ze Slovanského ústavu AV ČR.

Svatý Mikuláš žil na přelomu 3. a 4. století v dnešním jižním Turecku a byl v podstatě Řek.

„Ve východní tradici se o něm tradovalo nejspíš víc příběhů než v západní. Najdeme je proto také v církevněslovanských textech z dnešní Ukrajiny a Ruska, které vycházejí z řecké tradice,“ vysvětluje Vladislav Knoll ze Slovanského ústavu AV ČR.

Čert není pomocník

Na rozdíl od českých tradic čert nebyval Mikulášovým pomocníkem, ale protivníkem. Anděl mu naopak různě pomáhal, například se přimluvil, aby se Mikuláš stal biskupem.

„Také jsem zaznamenal příběh podobající se Třem zlatým vlasům děda Vševěda, kdy Mikuláš vyřeší problém s vyschlým pramenem podobně jako v pohádce. Místo žáby zde škodí právě čert,“ říká Vladislav Knoll.

Teleportace i facka

Podle dalších legend měl Mikuláš i nadpřirozené schopnosti, kromě uzdravování a tišení bouří se uměl rychle přesouvat na vzdálená místa. Dokázal prý přenést zajatce domů, v jednom kyjevském příběhu i dítě ze dna řeky.

Mikuláš také všem pomáhal, nebyl pro něj problém řešit ani malé výnosy z polí. V kontrastu se svým lidumilstvím se ale uměl i pořádně rozčílit. V jedné verzi „mikulášských“ příběhů v disputaci s „kacířem“ Áreiem argumentoval prostě tím, že mu dal facku. Přítomné kolegy tak šokoval, že ho za to chtěli odvolat z funkce.

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

„Jindy se přenesl přímo na císařský dvůr a vyhrožoval, že vyvolá povstání, pokud císař nepustí nespravedlivě odsouzené,“ dodává Vladislav Knoll.

Zázračné dítě

Podle některých rukopisů byl Mikuláš jiný od narození. Chodit uměl už po dvou hodinách a ve středu a v pátek se nenechával kojit, protože se postil.

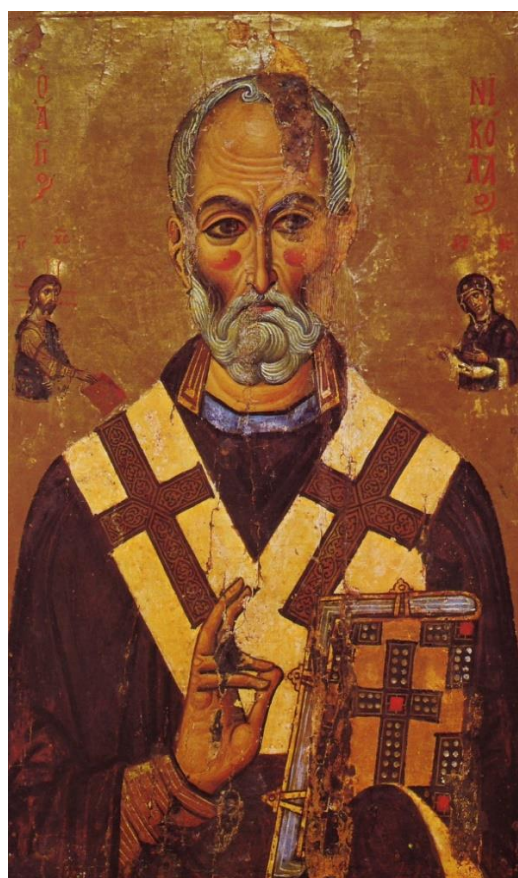
„Pak jsou tu i příběhy, které se odehrávají kolem Kyjeva a tam jsou nejspíš i vymyšlené,“ doplňuje Vladislav Knoll. „Jeden mluví o kumánském (tatarském) zajatci, který za udělení svobody slíbil bohaté výkupné. Pak to po třikrát nesplnil, ale Mikuláš ho tak dlouho trápil, tedy: důrazně mu to připomínal, až ho přesvědčil, že má slib splnit.“

Více informací:

Vladislav Knoll
Slovanský ústav AV ČR
knoll@slu.cas.cz
+420 723 922 550

Sv. Mikuláš a scény z jeho života
ZDROJ: Wikimedia

Portrét sv. Mikuláše z Myry. První pol. 13. stol.
ZDROJ: Wikimedia